

Дёрт масал Лукъаны Инжилинден

БИБЛИЯНЫ ТАРЖУМА ИНСТИТУТУ

Москва

2016

Дөрт масал
Лукъаны Инжилинден

Суратланы этген: С.М. Хакуз

Китапны тизген: Е.М. Завалова

ISBN 978-5-93943-210-8

© Институт перевода Библии, 2016

Аявлу охувчу!

Бу китап тюрлю-тюрлю оьмюр чагьындагьы бары да адамлар учун гьакъыллылыкъны бир гиччирек хазнасы болуп токътай.

Бу китапдагьы дёрт масал дюньяны кёп ерлеринде ва тиллеринде хабарланып, айтылып гелген.

Бу масаллар гьалиден эки минг йыл алдын Паластинни халкъына нечик гючлю таъсир этген буса, бизге де шолай гючлю таъсир эте. Булар инсанланы яшавунда инг де агьамиятлы не затдыр — шону гьакъында ойлашма борч-лу эте.

Акъчаны, гьакимликни къыйматын ва дин къайдалагъа, адатлагъа аминликни оьр салагъан кёп-кёп хабарлар булан тенглешидирип къарагъанда, бу масаллар гьар инсанны, гьатта гючсюзлени де неде гёрмексизлени де, къыйматын токъташдырып бере.

Бу масалланы Иса хабарлагъан, буланы Лукъа деген адам Инжилге язып къойгъан. Лукъа касбусуна гёре эмчи болгъан ва биринчи юз йылда Исаны якъчысы болгъан. Шо Инжилни толу таржумасы Библияны таржумасыны институту 2005-нчи йылда чыгъаргъан Сыйлы китапны ичинде берилген.

Сени кълунгдагъы бу тамаша китапда шо Инжилдеги дёрт масал янгыз сёзлени кёмеклиги булан тюгюл, суратланы кёмеклиги булан да хабарлана.

Биз къумукъ халкъ бу басмагъа лайыкълы кыйматын берер деп умут этебиз. Бу китапны онгарывда этген ортакъчылыгъы саялы, Библияны таржума институту таржумачыгъа, редакторгъа, суратчыгъа — барына да разилигин билдире.

Библияны таржума институту

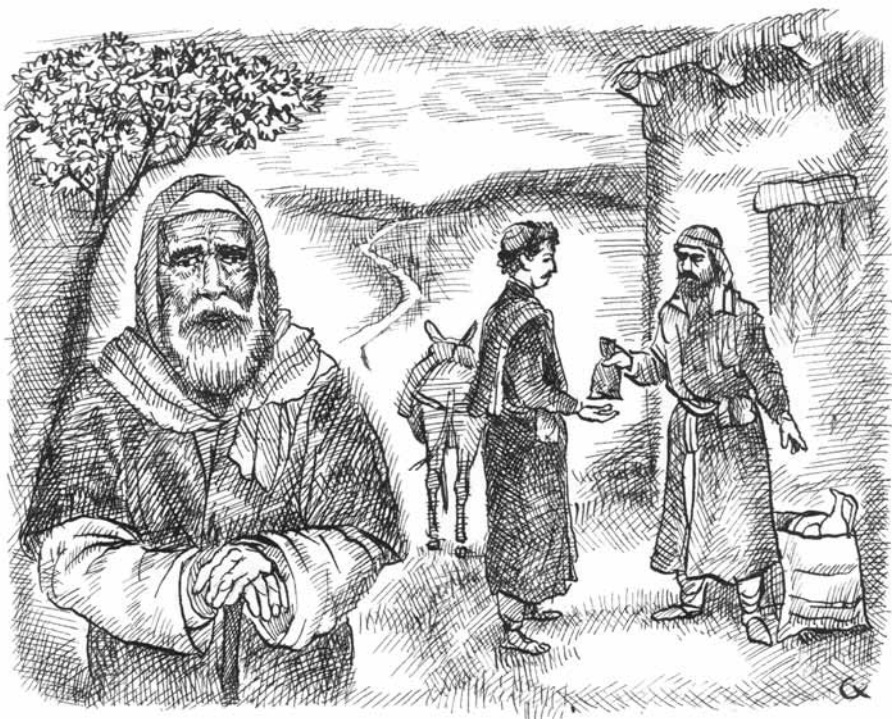
Тас болгъан уланны
гъакъындагъы масал

(Лукъа 15:11-32)

Паластинни дин гъакимияты Иса динсиз адамлар, демек гюнагълылар булан оз заманын озгере деп, Ону айыплай болгъанлар. Шо айыплавлагъа жавап гъисапда Иса бир тамаша атаны ва ону озтерече хасиятлы уланыны гъакъындагъы бир массалны хабарлай.

Бир адамны эки уланы бола. Оланы гиччиси атасына: «Атам, мюлкюнгню магъа тиеген пайын бёлюп бер», – дей. Атасы да мюлкню уланларыны арасында

пайлай. Бир нече гюнден сонг гиччи уланы, бары да затын да сатып ва акъчасын да алып, йыракъ бир

элге чыгып гете. Шонда пасат яшав сюрюп, бю-
тюн барын-ёгъун пуч эте. Бар чакъы затын пуч этип
битгенден сонг, шо уылкеде уллу ачлыкъ бола. Гиччи

улары тарчыкъ гьалгъа тюшмеге башлай. Шондан сонг ол барып шо уьлкеде яшайгъанлары бирини алдында ялчы бола, ол да ону авлакьгъа донгузларын сакълама йибере. Шо улан донгузлагъа берген ем булан къарнын толтурмагъа да рази бола, тек

огъар шону да бирев де бермей. Сонг ол бир керен ойлашып, оз-озюне булай айтып сёйлей: атамны нечакы ялчылары бар, оланы барысыны да тойгунча ашама ашы бар, мен буса мунда ачимдан оыле тураман! Атамны янына барып, огъар: «Атам! Мен Аллагъны ва сени алдында гюнагъ иш этгенмен, мен дагы

14

сени уланынгман деп айтмагъа тийишли туюлмен. Мени озюнгни ялчыларынгдан бириси деп гысап этип къой», – деп айтайым. Ол шосагъат къайтып атасыны янына гете. Хыйлы арекденокъ да ону

гелегинин гёрюп, атасы огъар языкъсына. Чабып барып, ону бойнундан къучакълап объбе. Уланы огъар: «Атам! Мен Аллагъны ва сени алдында гюнагъ иш этгенмен ва дагъы сени уланынгман

деп айтмагъа тийишли тюгюлмен», – дей. Атасы бу-
са озюню кьулларына: «Тез болугъуз! Инг яхшы
гийимлер де гелтирип, муну гийиндиригиз, бар-
магъына юзюк ва аякъларына аякъгийимлер бе-
ригиз. Семиз бир тана гелтирип союгъуз: ашап
йыбанайыкъ. Неге тюгюл де, бу мени уланым. Бу

облген эди, гъали тирилген, тас болгъан эди, гъали табулгъан», – дей. Олар ашап-ичип, йыбанмагъа башлайлар. Ону уллу уланы шо заман авлакь-да болгъан. Къайтыгда, уйге ювукъ болгъанда, ол бир йырлав ва бийив тавушлар эшите. Къуллукъчулардан бирисин чакъырып, ол: «Бу не зат болмагъа бола?» –

деп сорай. Кьуллукьчу огьар: «Сени ининг кьай-
тып гелген. Ол сав-саламат кьайтгьаны саялы, атанг
огьар семиз бир тана сойгьан», – деп жавап бере. Ол
ачувлана ва уйге гирмеге суймей. Атасы буса чы-
гьып, ону чакьыра. Ол да атасына: «Муна, мен сени

бир кзулунг йимик болуп сагъа ишлейгеним нечесе йыллар бола. Мен бир де сени буйругъунгдан чыкъмагъанман. Амма сен буса, кзурдашларым булан йыбансын деп, магъа бир улакъ сама да бермегенсен. Сени бу уланынг, пасат къатынлар булан кеп чегип юрюп, озюню бютюн барын-ёгъун да пуч этип гелген заманда, сен огъар семиз бир тана сойгъансан!» – деп жавап бере. Атасы огъар: «Балам! Сен даим мени булансан, мени бютюн байлыгъым да сеникидир. Бу ининг олюп тирилгени ва тас болуп табулгъаны, саялы, сагъа сююнмеге ви йыбанмагъа герек эди чи», – дей.

Рагъмулу самариялыны
гъакъындагъы масал

(Лукъа 10:30-35)

*Паластинде тюрлю-тюрлю халкълар
яшай болгъан. Шолардан экисиники — ягьудиленики де, самариялыланыки де — башгъа-башгъа инанывлары ва мердешлери болгъан. Шо себепден олар бири-бири булан къатнамай болгъанлар ва бири-бирин душман тутгъанлар. Самариялылар йимик, ягьудилер де, ювукъларына озлеге йимик янаша туруп, олагъа рагъму этегени булан оьктем бола болгъанлар. Амма Иса бир масал хабарлай туруп, ювугъуна рагъму этмек янгыз озюнг сюегенлеге рагъму этмек тюгююн ачыкъ кюйде англата. Масалда бир тарчыкълыкъгъа тюшген ягьудиге самариялы, демек озюнден бир кёмек де къаравуланмайгъан адам кёмек этегени гъакъында хабарлана.*

И са огъар булай дей: «Бир адам Ерусалимден Еригъонгъа барагъанда, къчакъланы къолуна тюшюп къала. Олар ону тонап, токъалап, оълю санлы

кюйде кююп гетелер. Шо ёл булан гелеген бир дин
кбуллукучу ону гёрюп, ёлну бириси янына чыгып

обтүп гете. Шолай левийлерден болгъан бирев де шо
ерге бара, ону гөрюп, янындан обтүп гете. Самариялы

бирев буса шо ёлдан барагъанда, шо адамгъа къаршы бола ва огъар языгъы чыгъа. Ювугъуна барып,

26

зайтун май ва чагъыр тѳгюп, ону яраларын байлай.
Озьюню эшегине де миндирип, ону бир петерге

гелтирип, ону гъайын эте. Артындагъы гюн озю гетегенде буса, эки гюмюш акъча чыгъарып, къонакъ

уҗню есине бере ва огъар: «Муну гъайын этерсен ва эгер артыкъ харж чыгъарсанг, мен сагъа къайтыв-да берермен», – дей.

Уллу кьонакълыкълны
гьакълындагълы масал

(Лукъл 14:15-24)

Къонакълыкъгъа чакъырылмакъ — уллу абур. Кёбюсю гезиклерде яшавну озге аваралары, масгалалары къонакълыкъгъа бармай къалмакълыкъгъа себеп болуп токътай. Бир керен, Иса бир къонакълыкъгъа тюшгенде, къонакълардан бириси: «Насиплидир Аллагъ гъакимлик этеген янгы дюнъяда Ону къонакълыгъында ортакъчылыкъ этежеклер!» — деп кычырып йибере. Шогъар жавап гъисапда Иса бир масал хабарлай. Шо масалда Аллагъны гъакимлигине чакъырылыв уллу къонакълыкъгъа чакъырылыв булан тенглешидиле. Къонакълыкъгъа кёплер чакъырылалар, амма шонда ортакъчылыкъ этегенлени барысы да гъар заман биз гёрме умут этегенлер болуп чыкъмай.

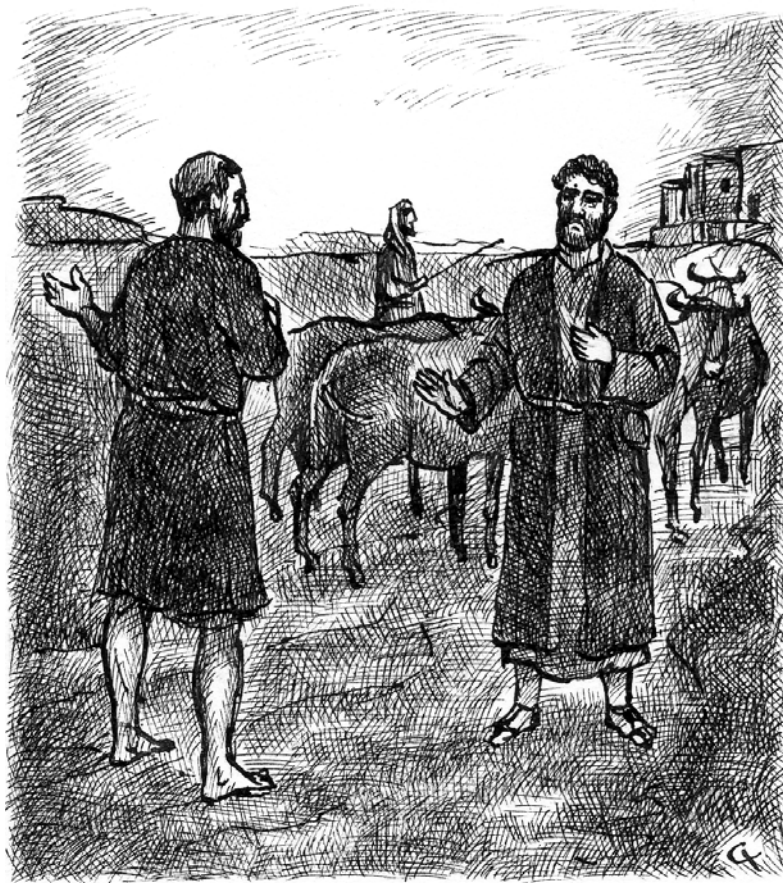

Ш ону эшитип, къонакълардан бириси Исагъа:
«Насиплидир Аллагъ гъакимлик этеген янгы
дюньяда Ону къонакълыгъында ортакъчылыкъ
этежеклер!» – дей. Иса огъар булай дей: «Бир адам,

улли къонакълыкъ этмеге сююп, кѣп къонакълар чакъыргъан болгъан. Тепсиде олтурмагъа вакъти гелгенде, чакъырылгъанлагъа: «Гелигиз, бары да зат гъазир болду», — деп айтмакъ учун, о къулун йибере. Ба-

рысы да, бири-бири булан сёйлешгенде йимик, багъышлап кьоймакьны тилемеге башлайлар. Биринчиси: «Мен бир ер сатып алгъанман, барып шогъар

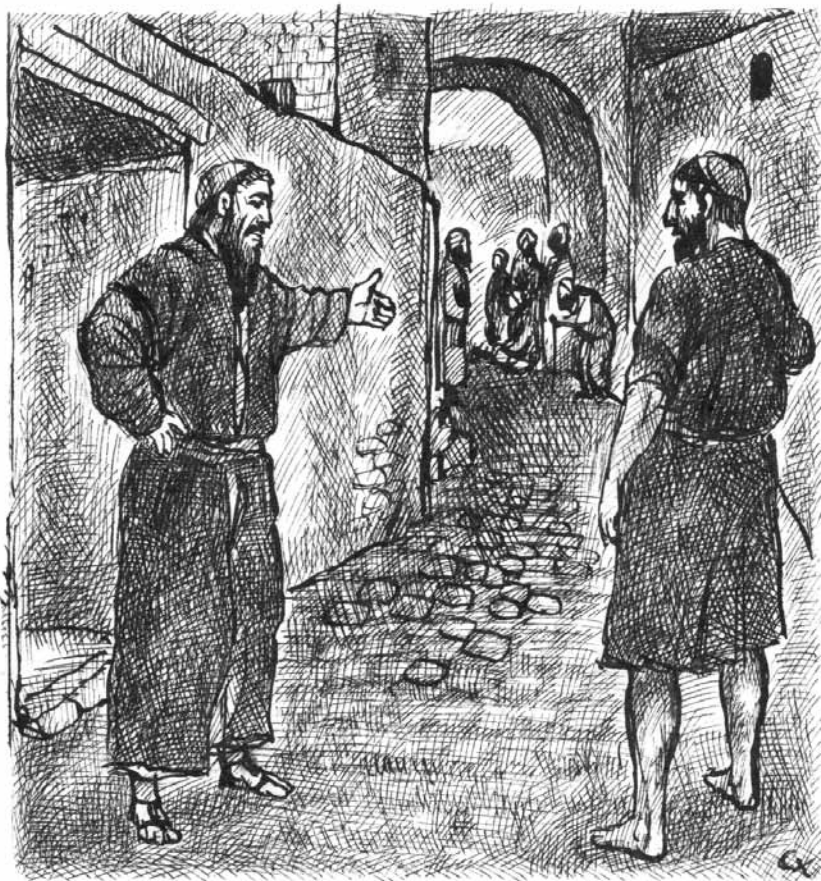

къарамагъа герекмен. Тилеймен сагъа, мени багъы-
шлап къой», –деп айтып гете. Экинчиси: «Мен беш
жут обгюз сатып алгъанман, шоланы сынап къарама-

гъа бараман. Тилеймен сагъа, мени багъышлап къой», – дей. Уьчюнчюсю: «Мен янгы къатын алгъанман, шо саялы гелип болмайман», – дей. Къайтып гелип, къул

шону оъзюню есине билдире. Шо заман ачувлангъан уй еси: «Тез барып, шагъарны орамларындагъы ва тыгъырыкъларындагъы бары да пакъырланы, сакъатланы, акъсакъланы ва сокъурланы мунда жыйып гел-

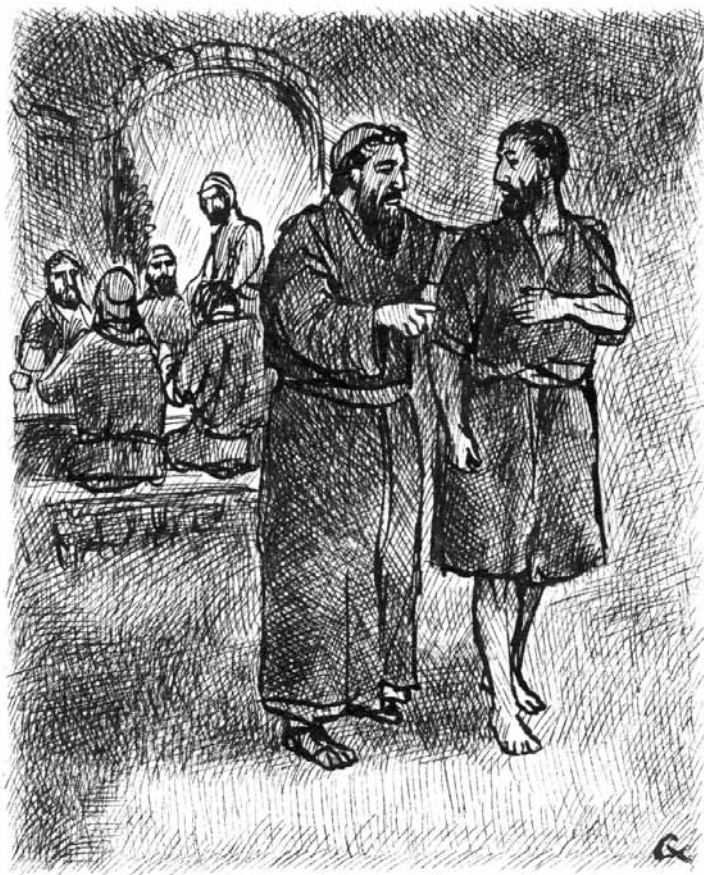

тир», – деп буюра кьулуна. «Бийим, сен буюргъан кюйде этгенмен, тепсиде дагъыдалагъа олтурма ерлер бар», – деп жавап бере кьул. Шо заман еси кьулуна: «Барып ёл бойлардан ва чыр тюплерден ахтарып

къара, адамлар гелеген кюй болсун, уьум халкъдан толсун. Муна айта тураман сагъа: шо алда чакъырылгъанлардан бириси де мени уьумде тепсиде олтурмажакъ», – дей.

40

Фарисейни ва ясакъчыны
гъакъындагъы масал

(Лукъа 18:10-14)

Фарисейлер овзлени бек динлибиз деп гысаплайгъан адамлар болгъан. Олар Аллагъны сыйлы китапларында язылгъан Мусаны бары да къанунларын къютме, гюнде бир нече керен дуа этме, садагъа уyleshme ва токъташдырылгъан овзге адатланы юрютме къаст эте болгъанлар. Аслу гъалда, олар Аллагъны алдындагъы овзлени муъминлигине къатты кюйде инана болгъанлар. Овзлер юрютеген касбусуна гёре ясакъчыланы жамиятда абуру болмагъан ва олар муъминлер деп де гысапланмагъанлар. Бир керен Иса фарисей де, ясакъчы да бирче дуа этме чыкъгъанлыкъны гъакъындагъы масалны хабарлай.

Эки адам два этмек учун ибадатханагъа геле, оланы бири – фарисей, биревюсю – ясакъчы. Фарисей эретуруп, объз-объюне булай два эте: «Я Аллагъ! Мен башгъа адамлар йимик талавурчу, гишини хатирин къалдырагъанлардан, зиначы яда шу ясакъчы йимик тюгюлом учун Сагъа шюкюрлюк этемен. Жумада эки

керен ораза тутаман, алагъан бары да затымны ондан бир пайын бермен». Ясакъчы буса, арегде токътап, гёзлерин кёкге гётерип къарап да болмай, тёшюне уруп тююнюп: «Я Аллагъ! Мен гюнагылыгъа рагъмулу

бол!» – дей. Сизге айтаман: фарисей туюл, Аллагыны ягъындан бу адам къабул этилип, уьуне гетген. Неге туюл де, озь-озьюн оьр гёрежек гьар ким тёбен болажакъ, тёбен гёрегени буса оьрленежек».

